

VAUVA-AIKA JA SOSIAALITYÖ

Erja Saurama
Vauva-foorumi
9.11.2017

Esityksen rakenne

- Miksi vauvat eivät ole sosiaalityhteellisessä sosiaalityön tutkimuksessa esillä?
- Vauvat sosiaalityössä & tutkimushankkeen esittelyä
- Mitä sosiaalityhteellinen tutkimus voisi tuoda monitieteelliseen vauvatutkimukseen?

Miksi vauvat eivät ole sosiaalityhteellisessä sosiaalityön tutkimuksessa esillä?

- Pikkulapsiaika nähdään vanhempien työnjaollisena kysymyksenä
- Biologisen tiedon karttaminen
- Kiintymyssuhdeteorian kritiikki

JUDITH BUTLER

The Psychic Life of Power.

Theories of Subjection. 1997

LAUREN BERLANT

Cruel Optimism. 2011

Vauvat ja sosiaalityö

- ennalta vaikuttava työkenttä

- Susanna Nyman (2015) lapsen suojeleminen ja toisaalta perheiden tukeminen
- Susanne Laatikainen (2015) kiintymyssuhteen havainnointi tehdään vaihtelevasti
- → sosiaalityöntekijät kaipaavat koulutusta vauvaperheiden kanssa työskentelyyn

Varhaisen vuorovaikutuksen hoito lastensuojelun kontekstissa – tutkimushankkeen esittelyä

- Tutkimuksen kohde:
Kiintymyssuhteen edistäminen varhaisen vuorovaikutuksen hoitoyksikössä – vanhempien näkökulma
- Asetelma: Haastattelut (13) kun hoidosta oli kulunut 4-6 vuotta
- Ns. korkean riskin perheet
  - Ennakollinen lastensuojeluilmoitus
  - Havaittu vuorovaikutushäiriö
  - Lapsen pahoinpitely

Varhaisen vuorovaikutushoidon kirjo

- Moniammatillinen, lapsikeskeinen, kotiin tuotu intensiivinen avohuolto alle vuoden ikäisten lasten perheille
- Tiimin asiantuntemus: sosiaaliohjaus, sosiaalityö, psykologia, lastenlääkäri, perhe- ja pariterapia, seksuaalineuvonta, musiikkiterapia
- Toiminnot ja menetelmät: kotikäynnit, vanhempi-lapsi-harjoitukset, laululeikit, TheraPlay, vauvahieronta, ryhmätapaamiset, retket, juhlat, vanhempien roolikartta, omais- ja viranomaisverkostot, CARE-Index, MIM, EAS, mentalisaatio

Positiivinen asenne

”Mä luulen että taustalla vahvasti vaikutti se mun ennen raskautta koettu masennus silleen että ylipäättänsä sain vähän tunnelin päähän valoa ja väriä elämään. Se ympäristö siellä oli kumminkin ihan erilainen, tosi lempeä. Että se hyväksyminen semmoisena kun just on. Ettei tarvi olla mitään muuta kun on. Ja se et näki kun kokoonnuttiin yhteen että kun tultiin niin monesta tilanteesta että se vertaistuki oli mulle semmonen tärkeä elementti.”

Muuttuva asenne

*”Pakkopullaa aluksi.
Raskasta, mutta välillä
ihan kivaakin.”*

Negatiivinen asenne

"Ne sano et 'nyt leikitään ja tehään sellaisia asioita'. Mä et 'miks mun pitää tehdä tällasia asioita teidän kanssa?' Mä vähän vierastin niitä asioita. Kyllähän ne tuli tutuiksi ne asiat, mutta mä koin ne paljon yksityisemmiksi. Tai et jos mä oon lapsen kanssa ni miks mun pitää vielä... et joku tulee mun luo ja sanoo et 'nyt ota lasta syliin'. Ni et 'miks?' Tai mä koin sen itte vaan et pitääks mun näyttää jollekin et mä osaan olla tän lapsen kanssa, et mulla on kontakti tai joitain. Mä vierastin sitä. Ja sit kun kuvattiin jotain videoo, mä en tykännyt siitäkään yhtään. Et jos mä otan jotain kotivideoo, mä otan sen ihan itte."

Ambivalentti asenne

“Olin raskaana ja kävin psykopolilla masennuksen takia. Me käytiin] ja ne kävi meillä muutaman siellä [hoitopaikassakerran. Mutta sitten se mun mies halus että lopetetaan. Ja mäkin halusin. Meillä oli asumisongelmia. Lapsi oli just syntynyt ja raskausaika oli hankala, silleen henkisesti mulle. Pelkäsin sitä onko musta äidiksi ja kaikkee mitä masennukseen liittyy. Mä panikoin. Silloin raskaana ollessa ei oo mitään hajuukaan mitä se on kun on lapsi. Kyllä se sitten kun lapsi syntyi ni alkoi menee, ei sitä paljon tarvinnut miettiä.”

Vanhemmuuden ilmenemismuotoja

- Mentalisoiva vanhemmuus
- Omaehtoinen vanhemmuus
- Aristeleiva vanhemmuus

Mikä voisi olla sosiaalityön anti ihmismielen monitieteelliseen tutkimukseen

- Ihmisen holistisuus; biopsykososiaalinen näkökulma
- Ainutlaatuisten tilanteiden huomioon ottaminen; arkielämän asiantuntijuus
- Suhdeperustaisuus; kiintymyssuhde on ennen kaikkea sosiaalinen suhde
- Asiakaslähtöisyys; osallisuus ja vastavuoroisuus
- Tasa-arvoisuus tiedontuotannossa; asiakkaan ääni

